

Gedragprotocol basisschool de Meerpaal

Basisschool de Meerpaal - De Wereldse Wijschool - staat in de wijk Lemstervaart met een populatie die gekenmerkt wordt door diversiteit, sociaal en cultureel. In basisschool de Meerpaal bieden we onze leerlingen het onderwijs dat bij hen past. Ieder is welkom, ongeacht zijn of haar sociale, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond. **We zijn niet gelijk, maar wel gelijkwaardig.** We leren de kinderen van jongs af aan respect te hebben voor elkaars mening of overtuiging. Onze leerlingen leren samen, maar wel ieder op hun eigen niveau en in hun eigen tempo. Leren komt goed op gang wanneer je lekker in je vel zit en wanneer je ook kunt leren wat je wilt leren. We leren kinderen hun eigen koers te varen. Ons onderwijs is ook gericht op intuïtieve kennis en daarmee gebruiken we hoofd, hart en handen om te groeien in het leven: **"Wij leren kinderen hun eigen koers te varen."**

Met ons gedragsprotocol willen we duidelijk zijn in waar we voor staan, wat we wel en niet toestaan en welke maatregelen we treffen als regels worden overtreden.

Sociaal-emotionele ontwikkeling op De Meerpaal

Om het welbevinden van kinderen te verhogen wordt er binnen de school veel aandacht besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen. Het welbevinden van een kind zien wij als een belangrijke voorwaarde voor een optimale ontwikkeling op allerlei gebieden. Op de volgende manieren wordt de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen gestimuleerd en gevolgd:

- door elk schooljaar te starten met de Gouden Weken;
- door het aanleren van sociaal-emotionele vaardigheden en gedragsregels volgens de Kwink-methode;
- door de inzet van de Leerlingenraad en (Leerling) Arena;
- door structurele screening met behulp van Hart en Handen van IEP lvs;
- door in gesprekken met ouders én leerling (startgesprekken aan het begin van het schooljaar en tussentijdse oudergesprekken) het welbevinden van kinderen voorop te stellen;
- door het welbevinden tijdens de overdracht aan het eind van elk schooljaar te bespreken.

Gouden Weken en Zilveren Weken

Elk nieuw schooljaar start met de Gouden Weken. Dat betekent dat we de eerste periode in de klas veel aandacht besteden aan groepsvorming, samenwerken, elkaar écht leren kennen, regels maken samen met de kinderen, et cetera. Dit wordt na de kerstvakantie tijdens de Zilveren Weken herhaald.

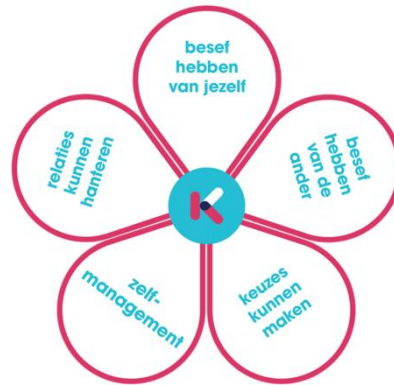
Kwink

Kwink is een wetenschappelijk onderbouwde en erkende methode voor sociaal-emotioneel leren voor groep 1 t/m 8 van het basisonderwijs. Burgerschap en mediawijsheid zijn in deze methode

geïntegreerd. Kwink is gericht op preventie (van bijvoorbeeld pesten op school) en de kracht van een veilige groep.

Kwink:

- Voorkomt verstorend gedrag en pesten
- Kent een groepsbrede, preventieve aanpak
- Zorgt voor een sociaal veilige groep
- Verhoogt de leeropbrengsten van leerlingen
- Werkt met vijf gedragscompetenties
- Voldoet aan de Wet Veiligheid op school

Leerlingenraad

In de leerlingenraad zitten leerlingen uit de groepen 5 tot en met 8. Zij worden gekozen door de klas en vormen zo een democratische vertegenwoordiging. De leerlingenraad praat mee over belangrijke zaken in de school. Zo ondervinden alle leerlingen wat de werkwijze binnen een democratische 'samenleving' is. De leerlingenraad komt een keer per zes weken samen met de directeur of met de locatietoördinator bij elkaar om te praten over onderwerpen die zij belangrijk vinden. Voor en na de vergadering van de leerlingenraad vindt er een klassenvergadering plaats, die door de vertegenwoordigers wordt geleid. Zo vormen we een democratie in het klein.

(Leerling) Arena

Kinderen uit de groepen 5 t/m 8 van De Meerpaal doen mee aan de leerlingenarena. Er zijn gedurende het schooljaar drie momenten waarop de (Leerling) Arena plaatsvindt en er nemen telkens andere leerlingen aan deel. De leerlingenarena is een methodiek waarbij we kinderen aan het woord laten over een bepaald onderwerp. Kinderen kunnen hele waardevolle feedback geven. Zij weten precies wanneer ze geboeid waren tijdens een les, waarom wel of waarom niet. En wat gaat goed en wat kan beter op school? De leerkrachten hebben van tevoren vragen over een onderwerp bedacht en die worden door één van de leerkrachten gesteld. Rondom de leerlingen en de leerkracht zit het team, luisterend naar het gesprek en de denkbeelden van de leerlingen. De resultaten uit deze leerlingenarena worden meegenomen en krijgen een vervolg. De openheid waarmee de leerlingen met elkaar het gesprek aangaan is kenmerkend voor de (Leerling) Arena. Deze wijze van informatie vergaren kunnen we ook voor ouders of andere partners organiseren.

IEP hart en handen en Vensters

IEP hart en handen is een volginstrument voor de persoonlijke ontwikkeling van onze leerlingen vanuit ons IEP leerlingvolgsysteem. IEP hart en handen bevat 'self-assessment'-instrumenten waarmee de leerling inzicht krijgt in zijn eigen profiel:

- sociaal-emotionele ontwikkeling,
- leeraanpak,
- creatief vermogen.

De resultaten op deze instrumenten wordt getoond via spindiagrammen die weergeven in welke mate een leerling vindt dat bepaalde aspecten op hem of haar van toepassing zijn. Dit beeld, in combinatie met het beeld van de leerkracht en van ouder(s)/verzorger(s), geeft een leerling Inzicht in zijn Eigen Profiel (IEP).

Basisscholen zijn vanuit de Wet Veiligheid op school verplicht om jaarlijks de sociale veiligheid en het welbevinden van leerlingen in groep 7 en 8 te monitoren. Dat doen we middels de vragenlijsten vanuit Vensters van de PO-raad.

Dit doen we op De Meerpaal om het gewenst gedrag van leerlingen te bevorderen

Opstellen van duidelijke gedragsregels voor de hele school
Opstellen van gedragsregels voor de klas, samen met de leerlingen (in de Gouden weken)
Positief gedrag benoemen en belonen werkt als de beste bekrachtiger. Negatief gedrag benoemen en aandacht geven maakt juist dat ook dit gedrag onder de aandacht komt. Dat willen we niet.
Positief gedrag belonen geeft de leerlingen het gevoel dat iets erg goed gegaan is en dat zorgt dat het gedrag zich zal herhalen.
We keuren het ongewenst gedrag af en NIET de leerling.
Complimenten geven leerlingen het gevoel gewaardeerd te worden. Hierdoor gaan ze zich goed over zichzelf voelen en kunnen ze een positief zelfbeeld ontwikkelen.
Een goed compliment vertelt welk gedrag gewaardeerd wordt en een goede beloning geeft ook aan waarom het gedrag gewaardeerd wordt. Leerlingen leren erg veel van complimenten.
Een betere beloning dan aandacht en waardering is er niet. Iedereen vindt het fijn om te horen wat hij of zij goed doet. Leerlingen zullen eerder geprikkeld worden om het gedrag te herhalen. Ongewenst gedrag kan je het beste niet benoemen en als het geen problemen oplevert negeren.
We blijven het gewenste gedrag hoe klein dan ook benoemen en direct belonen. Dit is de meest effectieve wijze om ongewenst gedrag om te zetten in gewenst gedrag. "Ben je nog niet gestart met die opdracht?" heeft een ander effect dan "ik zie dat je schrift al klaar ligt, goed zo. Weet je wat je bij de eerste opdracht moet doen?"
Wat is het effect van complimenten: <ul style="list-style-type: none"> • Geven de ontvanger en gever een positief gevoel. • Complimenten bevorderen de prestaties. • Geeft de ontvanger het gevoel serieus genomen te worden. • Complimenten maken het leren makkelijker en leuker. • Complimenten geven de ontvanger een positief zelfbeeld. • Complimenten zorgen voor een omslag in het groepsklimaat en bij jezelf. • Verbeterd de relatie tussen de leerlingen onderling en leerling-leerkracht.

Wat zijn de belangrijkste beloningen:

- Reageer meteen op gewenst gedrag. Benoem het gewenste gedrag dat je ziet en geef een compliment. "ik zie dat jij je boek al klaar hebt liggen, wat fijn". Of als je een executieve functie wil bekrachtigen: "je bent al aan de eerste opdracht begonnen, wat knap van je".
- Ook op gedrag wat net niet lukte, direct positief belonen zodat deze poging ook de volgende keer wordt herhaald en geprobeerd. "Je hebt geprobeerd om zelf die taalopdracht te maken, wat knap, zal ik je verder helpen? Ik ben trots op je".
- Een leerling aanmoedigen in zijn taak is ook een bekrachtiger van het gewenste gedrag. "Dat is een erg moeilijke rekenopdracht, maar ik weet zeker dat jij dat kan proberen".
- Beloningen op gewenst gedrag in een sociaal- emotionele situatie. "ik zag dat je niet reageerde op wat hij uitdagend zei tegen jou, dat was vast moeilijk, wat knap dat je dat negeerde".

De hele groep als groep belonen hoort hier ook bij:

- Een kring situatie waarbij je kan benoemen dat je blij bent dat iedereen aan het woord kwam en dat je daardoor bijvoorbeeld tijd over hebt om een verhaaltje voor te lezen.
- Zelfstandig werken. Je kan het werken even onderbreken door te zeggen dat je vindt dat iedereen zo goed werkt en rustig werkt. Dat je het erg fijn vindt dat je een ander groepje extra aandacht kon geven.
- Het buitenspelen waarbij je zag dat er zo leuk werd samengespeeld en benoemen wat erg goed ging onderling.

Aanpak grensoverschrijdend gedrag

Gedrag dat de veiligheid van anderen in gevaar brengt, past niet op onze school. Daarom is bij ons uitgangspunt dat we consequent omgaan met leerlingen die dergelijk probleemgedrag laten zien. Dit doen we om hen met deze problemen te leren omgaan. Communicatie naar alle betrokkenen is daarbij van essentieel belang. Binnen de school willen we de veiligheid van iedereen waarborgen en aan iedereen een veilige schoolomgeving bieden.

Grensoverschrijdend gedrag

Wat verstaan wij onder grensoverschrijdend gedrag? Het gedrag waarbij iemand terugkerend psychisch en/of fysiek een ander lastigvalt, bedreigt of aanvalt, waarbij regels structureel overschreden worden of materialen worden vernield en/of beschadigd. Hierdoor vormt de leerling of ouder een bedreiging voor de waarborging van de veiligheid van de leerling en zijn omgeving. Grensoverschrijdend gedrag kan zich op verschillende manieren manifesteren:

- Digitaal geweld: pestgedrag via internet/sociale media.
- Discriminatie in woord of gedrag.
- Fysiek: gericht op het lichaam van de ander, zoals slaan, schoppen, spugen, verwonden, vastgrijpen enzovoort
- Psychisch: lastigvallen, bedreigingen met geweld, chantage, onder druk zetten, schelden, achtervolgen enzovoort.
- Seksueel: seksistische opmerkingen, seksuele toespelingen, ongewenste intimiteiten, etc.
- Verbaal: schelden, beledigen enzovoort.
- Vernielingen van objecten en materialen.
- Weglopen van de school.

Voor de aanpak van grensoverschrijdend gedrag volgen wij het 'protocol Toelaten, schorsen, verwijderen van leerlingen' van Stichting Gearhing (zie bijlage). Wanneer een leerling of een ouder zich niet houdt aan gemaakte afspraken en gedragsregels overtreed kunnen twee soorten maatregelen worden genomen: opvoedkundige maatregelen en ordemaatregelen.

Opvoedkundige maatregelen: op school en in de klas zijn afspraken gemaakt over hoe wij met elkaar omgaan. Om deze afspraken te realiseren maken we gebruik van opvoedkundige maatregelen. Deze maatregelen raken de rechtssfeer van de leerling slechts zijdelings, gaat het hier om feitelijk handelen. Dit betekent dat opvoedkundige maatregelen door een leerkracht aan een leerling kunnen worden opgelegd. Je kunt denken aan:

- bekrachtigen van gewenst gedrag,
- nakomen,
- strafwerk,
- een time-out.

Ordemaatregelen zijn maatregelen die de rechtspositie van leerlingen raken, dit zijn:

- de schriftelijke berisping,
- overplaatsing naar een parallelklas of andere vestiging van de school van het bevoegd gezag,
- de schorsing,
- de verwijdering.

Time-out

Een time-out wordt ingezet wanneer een leerling ongewenst gedrag vertoont dat niet genegeerd kan worden. Belangrijk is dat andere, gemakkelijker toepasbare, vormen van straf niet werken of niet geschikt zijn. Het ongewenste gedrag moet regelmatig, bij voorkeur dagelijks, voorkomen.

Voorbeelden van gedragingen waarvoor time-out gebruikt kan worden zijn: ernstige driftbuien, het kapot maken van spullen, anderen of zichzelf pijn doen of heel hard schreeuwen of gillen.

Wanneer opvoegkundige maatregelen worden genomen melden we dit aan de ouders. De observaties, mails/brieven en gespreksverslagen worden opgenomen in het dossier van de leerling (Parnassys).

Ordemaatregelen

Ordemaatregelen raken de rechtspositie van leerlingen. Daardoor kan alleen het bevoegd gezag een ordemaatregel opleggen en het bevoegd gezag kiest ook welke maatregel wordt ingezet. Hierbij is het volgende van belang:

- er bestaat een evenredige verhouding tussen de overtreding die de leerling of ouder heeft begaan en de ordemaatregel die wordt opgelegd,
- de leerling of ouder heeft enige mate van schuld gehad aan de normschending,
- de ordemaatregel wordt door het bevoegd gezag opgelegd conform de procedurele regels die hiervoor gelden.

Het bevoegd gezag heeft een aantal ordemaatregelen gemandateerd naar de directeur, namelijk de schriftelijke berisping, overplaatsing naar een parallelklas of andere vestiging van de school van het bevoegd gezag of de schorsing. Het besluit tot verwijdering wordt genomen door het bevoegd gezag.

Stappenplan grensoverschrijdend gedrag op De Meerpaal

Stap 1

De leerkracht herinnert de leerling aan de afspraak.

Eerste waarschuwing

Stap 2

De leerkracht herinnert de leerling opnieuw aan de afspraak.

Tweede waarschuwing

Stap 3

De leerling krijgt een time-out van 10 minuten in een andere groep.

De leerling krijgt werk/opdracht mee naar de andere groep om te maken. De verloren tijd wordt na schooltijd ingehaald.

Consequentie

De ouders worden ingelicht over de time-out.

De leerling blijft na schooltijd in de klas om de verloren tijd in te halen en het werk af te maken (minimaal 15 minuten)

Stap 4

De time-out wordt met 10 minuten verlengd

De leerling maakt het meegegeven werk/opdracht en haalt de verloren tijd in na schooltijd.

Consequentie

De ouders worden ingelicht over de time-out.

De leerling blijft na schooltijd in de klas om de verloren tijd in te halen en het werk af te maken (minimaal 15 minuten)

Stap 5

De leerkracht belt de ouders en de leerling wordt opgehaald. De leerling krijgt werk mee naar huis. De leerling meldt zich diezelfde middag om 14.15 uur of de volgende ochtend om 8.15 uur met ouder(s) bij de leerkracht (afhankelijk van de afspraak met ouders).

Directie en IB worden op de hoogte gebracht.